

РЕЦЕНЗИЯ

от

Доц. д-р Вилиам Доков, д.м.

Катедра по обща и клинична патология, съдебна медицина и деонтология

при

Медицински Университет „проф. Параскев Стоянов“ – Варна

На дисертационен труд на тема „Съдебномедицинска характеристика на уврежданията при падане от различна височина“, представен от д-р **Пламена Миленова Динева** за публична защита пред научно жури за присъждане на научна и образователна степен „ДОКТОР“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, научно направление 7.1. „Медицина“, научна специалност „Съдебна медицина и деонтология“

Д-р Пламена Миленова Динева е родена на 12.02.1990 г. в гр. Стара Загора. Завършва средното си образование през 2009 г, с отличие в Гимназия с хуманитарен профил – ПМГ „Гео Милев“ гр. Стара Загора. Завършва Медицински Факултет на Тракийски университет - гр. Стара Загора през 2016 г. От 2018 г. е зачислена със заповед на ректора на Медицински университет - гр. Пловдив като асистент в Катедрата по съдебна медицина и деонтология на Медицински университет гр. Пловдив след спечелен от нея конкурс, като е асистент и до настоящия момент в едноименната катедра, с профил англоезично преподаване. През 2020 г. успешно полага държавен изпит за придобиване на специалност в системата на здравеопазването през декемврийската сесия и придобива специалност „Съдебна медицина и деонтология“. Владее много добре английски език, а също и френски език.

Основната и научна тематика е свързана с травматизма в резултат на високоенергийни взаимодействия при падане от различни височини.

Съвременните изследвания показват, че този вид травматизъм, който по своята същност представлява един всеобхватен комплексен социален и медицински проблем, е сериозно разпространен в цял свят като специфичен и особен по своя характер, който засяга всички възрастови групи, като съществен проблем се явява рода на смъртта и установяването на височината на падане. С този проблем се сблъскват широк кръг от медицински специалности, като не убягва и от полето на съдебномедицинските специалисти. Прави впечатление, че актуалността на проблема е значително по-застъпена в чуждестранната научна литература, по-широко дискутирана в специализирани международни форуми извън пределите на Р. България, докато в българската съдебномедицинска специализирана литература са малко публикувани научни данни и съобщения, свързани с проблематиката. Данните в различните научни съобщения и трудове показват единодушно, че проблемът е актуален, но не достатъчно и не е изследван в дълбочина. В тази връзка разработването на систематичен анализ на морфологичните проявления и на универсални алгоритми за работа в този контекст на проблема има важно значение за правилната диагностика на този вид травми.

В контекста на казаното дотук, темата на дисертационния труд е подбрана сполучливо, с оглед правилното разбиране за характера на травматизма, за основните социално-битови аспекти на този тип травми, а също и детайлно описание на морфологичните прояви, които засягат всички възрастови групи.

Дисертацията е написана на 130 стандартни страници. Тя е оформена по глави и съдържание както следва:

Въведение - 1 страница, литературен обзор - 33 страници, цел и задачи – 1 страница, материал и методи - 2 страници, собствени резултати – 62 страници, обсъждане 16 страници, приложение в съдебномедицинската

практика - 2 страници, заключение - 2 страници, приноси - 1 страница. Библиографията включва 67 източника, от които 1 заглавие на кирилица и 66 - на латиница. Използвана е сравнително нова литература в библиографията.

Раздел „Резултати“ е онагледен с 91 таблици и 91 диаграми, показващи данните за травмите при падане от различна височина, включително собствен ръст. Разделът „Приложение в съдебномедицинската практика“ е представен като един случай от съдебномедицинската практика, свързани с тематиката. Разделът „Материал и методи“ е онагледен с 2 на брой фигури, показващи изготвените образци на статистически карти при лица пострадали при падания от различна височина. С малки изключения, дисертацията е написана на литературен книжовен български език. Употребата на съкращения не е голяма, така че не дразнят читателя с честотата си.

Уводът е добре написан. В литературния обзор са застъпени основните морфологични проявления на падането от различни височини съобразно обзора, като детайлно са изяснени механизмите на възникване на различните видове травми, суспектни за този вид травматизъм. Представен е и значителен брой статистически проучвания от чуждестранни автори по проблематиката. Така и читател, неспециалист в областта, в края на обзора ще е придобил представа, с какво му предстои да се запознае.

От литературния обзор проличава голямата осведоменост на дисертанта по този проблем. Написан е добре, структуриран е правилно и е достатъчно информативен. Анализът на литературните данни е направен компетентно и целенасочено.

Към главата „Цел и задачи“ нямам забележки. Целта е ясно и точно формулирана като са заложили основните целеви групи на ретроспективното проучване за 5-годишен период от време, преминали през съдебномедицинското звено, в което дисертантът работи в своето професионално направление. По-късно става ясно, че задачите са адекватно изпълними.

Главата „Материал и методи“ е на 2 страници. Анализирани са 104 случая на травматизъм при падане от височина, включително собствен ръст. Приложените методи са адекватни, съответно за всяка поставена задача. Комплексното прилагане на тези методи е позволило на д-р Пламена Динева да направи сравнителна оценка на морфологичните характеристики на уврежданията и на социално битовите фактори, съпоставени с данните, изнесени от чуждестранни автори.

Собствените резултати от проведените изследвания са подробно изложени в отделни раздели, отговарящи на поставените задачи и са отлично илюстрирани с таблици и диаграми, показващи данните в онагледяващ вид. Графичното представяне на данните е по-демонстративно и улеснява четене при проследяване на статистически значимите различия или липсата на такива.

Анализът на представените собствени резултати показва, че д-р Пламена Динева използва редица научни похвати, които дават основание да бъдат направени редица обосновани научни изводи и заключения. Те разширяват обема на съществуващите знания за проявеността на проблема в съдебномедицинската експертна дейност в Р. България.

При обсъждането на резултатите проличава отличната информираност на дисертанта и възможността му за обективен анализ на собствените резултати.

Изводите в заключението относно този вид травматизъм са точно и ясно формулирани. Написани са стегнато, като не са изпуснати съществени факти. Приносите реално отразяват резултатите на д-р Динева, сравнени с литературните данни.

Книгописът е представен по изискването на закона. Не се откриват съществени пропуски в начина на подреждането на публикациите, грешки в имената на авторите, заглавията, списанията и монографиите.

Авторефератът е подробен, добре илюстриран и не пренебрегва нито една от разработваните в дисертационния труд теми.

Научните постижения на д-р Пламена Миленова Динева по темата на представения за разглеждане дисертационен труд са отразени в 3 публикации в реномирани списания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предложеният ми за рецензиране труд на д-р Пламена Миленова Динева, озаглавен „Съдебномедицинска характеристика при падане от различна височина“, за придобиване на образователната и научна степен "доктор", представлява комплексно ретроспективно изследване на социално-битовите и морфологичните проявления на травматизма при падания от различна височина, включително собствен ръст в съдебномедицинската практика, с детайлен и богат систематичен анализ и съпоставяне на данните с други чуждестранни автори, работили по проблема, с методологично разработени алгоритми за работа с пациенти, които са съмнителни за такъв тип травматизъм.

Този труд е фактологично издържан и внася оригинален принос за изясняване на проблема с травматизма при падане от различна височина, включително от собствен ръст и предлага приноси с значителен научно-приложен характер. Той е добре замислен, прецизно методично изпълнен и успешно осъществен. Получените резултати са демонстративно изложени, ясно и добросъвестно дискутирани и обобщени в настоящия труд с качества на дисертационен. Това ми дава основание да дам моята ПОЛОЖИТЕЛНА оценка на дисертационния труд на д-р Пламена Миленова Динева и да препоръчам на почитаемите членове на научното да присъдят на д-р Пламена Миленова Динева образователната и научна степен „Доктор“.

15.04.2026г

Варна

.....

Заличено на основание
Чл.5 §1, 6, "В" Регламент (ЕС)2016/679

Доц д-р В. Доков, д.м.